

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΙΤΗΣ

NEWSPAPER

ΤΕΥΧΟΣ 4 | 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Editorial
- Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης Φ.Δ. Ζου τετραμήνου 2017
- Διάσωση τραυματισμένου Μπούφου στην Υπάτη
- Η Οίτη, μια από τις πιο πλούσιες περιοχές σε φυτικά είδη
- Υποβληθείσες προτάσεις σε ευρωπαϊκά προγράμματα
- Η EUROPARC Federation
- Επέκταση της περιοχής του Δικτύου NATURA «Εθνικός Δρυμός Οίτης»
- Οι μέλισσες και το δάσος (Σ. Γούναρη)

EDITORIAL

Εν μέσω των εξελίξεων για το μέλλον των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και αναμένοντας το πολυσυζητημένο σχέδιο νόμου για την οργάνωση και λειτουργία αυτών, εκδίδουμε το τεύχος αυτό ελπίζοντας σε μια ευνοϊκή για τους Φορείς Διαχείρισης έκβαση των θεμάτων τους. Στο τεύχος αυτό ο αναγνώστης θα ενημερωθεί για τις δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης που πραγματοποίησε το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης κατά τη διάρκεια του τρίτου και τελευταίου τετραμήνου του 2017, αλλά και για τις ερευνητικές προτάσεις που έχουν υποβληθεί το τελευταίο διάστημα σχετικά με το φυσικό περιβάλλον της Οίτης σε ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα. Επιπλέον, υπάρχει ένα μικρό αφιέρωμα στην Πανευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εθνικών Πάρκων και Προστατευόμενων Περιοχών (EUROPARC Federation) και στην πιστοποίηση περιοχών-μελών της ως Βιώσιμοι Προορισμοί με βάση την «Ευρωπαϊκή Χάρτα για το Βιώσιμο Τουρισμό», ένα εργαλείο για την ανάπτυξη του αειφόρου τουρισμού σε Προστατευόμενες Περιοχές που μπορεί να έχει εφαρμογή και στην περιοχή της Οίτης. Τέλος, το τεύχος αυτό φιλοξενεί άρθρο της Δρ. Σοφίας Γούναρη, Αναπληρώτρια Ερευνήτρια του Ινστιτούτου Δασικών Μεσογειακών Οικοσυστημάτων στον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, σχετικά με την μελισσοκομία στα δασικά οικοσυστήματα, όπου αναλύει τόσο τα οφέλη που αποκομίζουν τα μελίσσια από το δάσος όσο και το δάσος από την μελισσοκομία. Για άλλη μια φορά θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον Δήμο Λαμιέων για τη χρηματοδότηση της παραγωγής του παρόντος τεύχους.

Καλή ανάγνωση!

Η Πρόεδρος Δ.Σ. του
Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης
Αντωνία Γαλανάκη

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ - ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ Φ.Δ. 3^{ΟΥ} ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2017

Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης πραγματοποίησε το τρίτο και τελευταίο τετράμηνο του 2017 τις πιο κάτω δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης:

■ *Ενημέρωση μαθητών κατά τη νέα σχολική χρονιά 2017-2018*

Ο Φ.Δ. συνεχίζει και αυτή τη σχολική χρονιά (2017-2018) την προσπάθεια για ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των μα-

θητών σχετικά με την πλούσια βιοποικιλότητα της Οίτης και την αξία προστασίας της, πραγματοποιώντας επισκέψεις σε σχολεία της ευρύτερης περιοχής. Οι δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης σχολείων ξεκίνησαν δυναμικά τη δεύτερη εβδομάδα του Οκτωβρίου, η οποία έχει καθιερωθεί από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ως Εβδομάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Συνολικά το χρονικό διάστημα Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2017 προσωπικό του Φ.Δ. επισκέφτηκε 27 σχολικές μονάδες (επί το πλείστον Νηπιαγωγεία)

της Λαμίας αλλά και της ευρύτερης περιοχής και ενημέρωσε 842 μαθητές.

Αρωγός στην όλη προσπάθεια μέχρι σήμερα είναι η Δ/νση Πρωτ/μιας Εκπ/ στης Φθιώτιδας και συγκεκριμένα ο κ. Σταυρόπουλος Γεώργιος, Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων, τον οποίο και ευχαριστούμε θερμά για την στήριξη

Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης του Φ.Δ. σε σχολεία και νηπιαγωγεία

του στις δράσεις που πραγματοποιεί ο Φ.Δ.

■ *Ενημέρωση επισκεπτών και συμμετεχόντων στον Ορεινό Μαραθώνιο Οίτης «Ηρακλής»*

Την Κυριακή 17 Σεπτεμβρίου 2017 πρωσωπικό του Φ.Δ. βρέθηκε στην πλατεία της Υπάτης προκειμένου να ενημερώσει επισκέπτες και συμμετέχοντες στον Ορεινό Μαραθώνιο Οίτης «Ηρακλής» για την πλούσια βιοποικιλότητα της Οίτης, αλλά και για τις δράσεις του Φ.Δ. τα τελευταία χρόνια, παρέχοντας δωρεάν έντυπο υλικό. Ο Ορεινός Μαραθώνιος «Ηρακλής» διοργανώνεται την τρίτη Κυριακή κάθε Σεπτεμβρίου στην Οίτη από τον Σύλλογο Δρομέων Φθιώτιδας «Τραχίνα». Πρόκειται για έναν ορεινό μαραθώνιο απόστασης 43χλμ. και θετικής υψομετρικής +3000μ., ο οποίος διεξάγεται σε υπάρχοντα μονοπάτια της Οίτης. Ταυτόχρονα διεξάγονται και δυο μικρότεροι αγώνες, ο «Ελλέβορος» απόστασης 16,2 χλμ και οι «Φαρμακίδες» απόστασης 6,4 χλμ.

■ *Προβολή της Οίτης και του Φ.Δ. στην εκπομπή «Άγρια Ελλάδα» στην EPT3*

Η εκπομπή «Άγρια Ελλάδα» παρουσιάζει το οδοιπορικό δύο νέων στην άγρια φύση της χώρας και συγκεκριμένα στα μονοπάτια των Εθνικών Δρυμών και Πάρκων της Ελλάδας, με σκοπό να κάνουν γνωστή στο τηλεοπτικό κοινό την άγρια πανίδα, και σε κάποιες περιπτώσεις τη χλωρίδα, των περιοχών που εξερευνούν. Ξεναγοί σε αυτόν τον κόσμο της άγριας και άγνωστης, στο ευρύ κοινό, ομορφιάς, είναι ο Ηλίας Στραχίνης, Βιολόγος ερευνητής και φυσιοδίφης, και ο παρουσιαστής-ηθοποιός Νίκος Τσολε-

Κατά τα γυρίσματα της εκπομπής «Άγρια Ελλάδα» στην Οίτη

ρίδης. Πρώτος σταθμός της εκπομπής ήταν η Οίτη, την οποία οι συντελεστές της εκπομπής επισκέφτηκαν συνοδεία προσωπικού του Φ.Δ.

Το πρώτο επεισόδιο της εκπομπής με προορισμό την Οίτη, το οποίο προβλήθηκε αρχικά στις 20 Σεπτεμβρίου 2017, μπορεί κάποιος να παρακολουθήσει και διαδικτυακά στο παρακάτω link: <http://webtv.ert.gr/promo-ert3/20sep2017-agria-ellada-iti/>.

■ *Ενημέρωση επισκεπτών και μαθητών στο Κέντρο Ενημέρωσης του Φ.Δ. στην Παύλιανη*

Το Σάββατο 14 Οκτωβρίου 2017, μέλη του Φυσιολατρικού και Περιπατητικού Ομίλου Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.), συνολικά 80 άτομα, και το Σάββατο 21 Οκτωβρίου 2017, μέλη της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης (Ε.Ε.Π.Φ.), συνολικά 50 άτομα, επισκέφτηκαν το Κέντρο Ενημέρωσης του Φ.Δ. στην Παύλιανη, όπου

και έγινε ενημέρωση από το προσωπικό του Φ.Δ. σχετικά με το φυσικό περιβάλλον της Οίτης και τα προβλήματα-απειλές που αντιμετωπίζει, καθώς και μια σύντομη ανασκόπηση του έργου και των δράσεων του Φ.Δ. τα τελευταία χρόνια. Μετά την ενημέρωση, ακολούθησε περίπατος στο Παρκάκι της Παύλιανης συνοδεία προσωπικού του Φ.Δ.

Ενημέρωση του Φυσιολατρικού & Περιπατητικού Ομίλου Τμήματος Βιολογίας (Ε.Κ.Π.Α.)

Τα μέλη της Ε.Ε.Π.Φ. στο παρκάκι Παύλιανης

Επίσης, την Τρίτη 14 Νοεμβρίου 2017, προσωπικό του Φ.Δ. ενημέρωσε, για την πλούσια βιοποικιλότητα της Οίτης, την Περιβαλλοντική Ομάδα του 4ου Γυμνασίου Λαμίας, που επισκέφτηκε το Κέντρο Ενημέρωσης στην Παύλιανη στο πλαίσιο του Προγράμματος «Από την υδροκίνηση μιας άλλης εποχής... στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας» του Κ.Π.Ε. Στυλίδας-Υπάτης. Προηγήθηκε παρουσίαση του τρόπου λειτουργίας των

προβιομηχανικών υδροκίνητων κατασκευών και της αξίας αυτών για την εποχή τους από τον κ. Κουτμάνη Παναγιώτη, υπεύθυνο του Κ.Π.Ε. Στυλίδας-Υπάτης, ενώ η επίσκεψη τελείωσε με περίπατο στο Παρκάκι αναψυχής της Παύλιανης.

Η Περιβαλλοντική Ομάδα
του 4ου Γυμνασίου Λαμίας στο Κ.Ε.

ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΟΥ ΜΠΟΥΦΟΥ ΣΤΗΝ ΥΠΑΤΗ

Την Τετάρτη 25 Οκτωβρίου 2017, προσωπικό του Φ.Δ. εντόπισε σε καλώδια της ΔΕΗ λίγο έξω από το χωριό της Υπάτης, έναν τραυματισμένο Μπούφο (*Bubo bubo*), μεγάλο νυκτόβιο αρπακτικό πουλί. Αμέσως ειδοποιήθηκε η Πυροσβεστική Υπηρεσία για να τον κατεβάσει, αλλά και η ΔΕΗ προκειμένου να διακόψει την παροχή ρεύματος. Μετά από σύντομο χρονικό διάστημα, το πουλί απεγκλωβίστηκε από τα καλώδια και μεταφέρθηκε στα γραφεία του Φ.Δ. Ζωντανό, αλλά

Κατά τη διάσωση του τραυματισμένου Μπούφου στην Υπάτη με το κλιμάκιο Πυροσβεστικής Αργυροχωρίου

τραυματισμένο. Αφού παρασχέθηκαν οι πρώτες βοήθειες από το προσωπικό του Φ.Δ., μεταφέρθηκε με το ΚΤΕΛ Φθιώτιδας στον Σύλλογο Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής ANIMA στην Αθήνα για περαιτέρω περίθαλψη. Ευχαριστούμε όλες τις υπηρεσίες και φορείς για την άμεση ανταπόκρισή τους στην αντιμετώπιση του περιστατικού, αλλά και για την ευαισθησία που επέδειξαν σχετικά με το τραυματισμένο ζώο.

ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΟΙΤΗΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το τελευταίο διάστημα έχουν υποβληθεί προς χρηματοδότηση προτάσεις σε ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα για την επιστημονική έρευνα και για τη διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος, που αφορούν μεταξύ άλλων και το φυσικό

περιβάλλον της Οίτης. Συγκεκριμένα, έχει υποβληθεί στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα της Ε.Ε. για την Έρευνα και την Καινοτομία, Horizon 2020, ερευνητική πρόταση με τίτλο «Social-ecological creativity in multi-actor knowledge production for implementable policy (CRESES)», με στόχο την παραγωγή και εφαρμογή εξειδικευμένων εργαλείων για τη διαχείριση της επανεμφάνισης του λύκου σε διάφορες περιοχές της Ευρώπης, όπως η Οίτη. Βασική παράμετρος της πρότασης είναι η συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων, και ειδικά των τοπικών, κοινωνικών ομάδων και παραγωγικών φορέων (stakeholders), στην συμπαραγωγή (co-creation) γνώσης και εργαλείων για τη διαχείριση των νεοεμφανιζόμενων πληθυσμών λύκων. Συντονιστής της πρότασης, στην οποία συμμετέχει μεταξύ άλλων χωρών και η Ελλάδα μέσω του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου, είναι το ερευνητικό ίδρυμα Luke στη Φιλανδία.

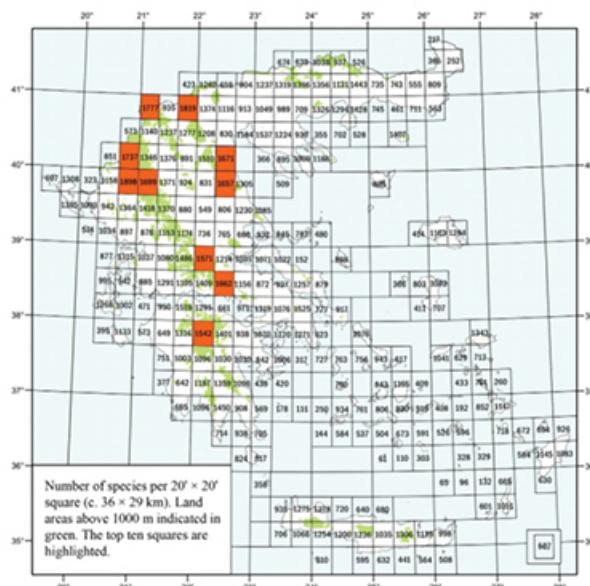
Άλλη μια πρόταση που έχει υποβληθεί στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα LIFE της Ε.Ε. για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα, και συγκεκριμένα στο υποπρόγραμμα «Περιβάλλον» και στον τομέα «Φύση και Βιοποικιλότητα», έχει τίτλο «Conservation, evaluation and sustainable utilization of endangered or critically endangered phylogenetic

resources of East Mediterranean Flora – FloraMed». Στόχος της πρότασης είναι η ανάπτυξη ενός πιλοτικού προγράμματος για τη μακροπρόθεσμη διατήρηση και αειφόρο αξιοποίηση των κινδυνεύοντων και κρισίμως κινδυνεύοντων ενδημικών φυτών προτεραιότητας της Ε.Ε. (φυτογενετικοί πόροι προτεραιότητας) στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου (Ελλάδα και Κύπρος). Συγκεκριμένα όσον αφορά στην Οίτη, η πρόταση στοχεύει στο τοπικό ενδημικό φυτικό είδος *Veronica oetaea*, το οποίος εκτός από ενδημικό είδος και είδος προτεραιότητας για την Ε.Ε., έχει χαρακτηριστεί σύμφωνα με το Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων Σπάνιων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (2009) ως Κρισίμως Κινδυνεύον (CR). Συντονιστής της πρότασης, στην οποία ο Φ.Δ. έχει αποστείλει επιστολή υποστήριξης (declaration of support), είναι ο Τομέας Φαρμακογνωσίας και Χημείας Φυσικών Προϊόντων του Τμήματος Φαρμακευτικής του Ε.Κ.Π.Α., ενώ συμμετέχουν και άλλοι φορείς όπως το Εργαστήριο Προστασίας και Αξιοποίησης Αυτοφυών και Ανθοκομικών φυτών του Ε.Λ.Γ.Ο. Δήμητρα, ο Τομέας Οικολογίας του Τμήματος Βιολογίας του Α.Π.Θ., η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κ.α.

ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΛΩΡΙΔΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Η ΟΙΤΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΠΙΟ ΠΛΟΥΣΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΕ ΦΥΤΙΚΑ ΕΙΔΗ

Σύμφωνα με πρόσφατη δημοσίευση (Αύγουστος 2017) στο επιστημονικό περιοδικό *Botanica Serbica*, από τους Arne Strid (Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου της Lund και Επίτιμος Καθηγητής του Βοτανικού Κήπου και Μουσείου του Βερολίνου) και Kit Tan (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Κοπεγχάγης), συνολικά περισσότερα από 5760 είδη φυτών. Συνολικά φαίνεται ότι ο μεγαλύτερος αριθμός ειδών βρίσκεται στη βορειοδυτική περιοχή της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα τα περισσότερα είδη εντοπίζονται στη βόρεια Πίνδο, τον Βόρα, την Πρέσπα, τον Όλυμπο, αλλά και στην κεντρική Στερεά Ελλάδα (κυρίως Οίτη και Παρνασσό) και στην ευρύτερη περιοχή του Χελμού στην Πελοπόννησο.

Αριθμός ειδών σε κελιά 20' x 20' (~36x29 χλμ.). Τα κελιά – περιοχές με τα περισσότερα είδη επισημαίνονται με πορτοκαλί χρώμα (Strid & Tan, 2017)

Σε μια πιο λεπτομερή κλίμακα, φαίνεται ότι οι σημαντικές περιοχές είναι «διάσπαρτες» σε όλη την Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων και νησιών (π.χ. Σαμοθράκη, Νάξο, Κεφαλονιά) και άλλων περιοχών στη νότια Ελλάδα (π.χ. δυτική Κρήτη, Ταΰγετο).

Πηγές

Strid A. & Tan K. 2017. Recent progress in plant taxonomy and floristic studies in Greece. *Botanica Serbica* 41(2): 123-152.

Ιστοσελίδα για Βοτανική:

<http://wi-fi-votaniki.net/el/node/1552>

Η ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (EUROPARC FEDERATION)

Η Πανευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εθνικών Πάρκων και Προστατευόμενων Περιοχών (EUROPARC Federation) είναι ένα δίκτυο για τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης. Ιδρύθηκε το 1973 στη Βασιλεία της Ελβετίας και μέχρι σήμερα αριθμεί 378 μέλη από 36 χώρες. Σκοπός της είναι η βελτίωση της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών στην Ευρώπη μέσω της διεθνούς συνεργασίας και της ανταλλαγής ιδεών, εμπειριών και καλών πρακτικών, αλλά και μέσω της εμπλοκής της στη διαμόρφωση των πολιτικών για το περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό έχει αναπτύξει διάφορα

The EUROPARC Federation is the network for Europe's natural and cultural heritage. Created by our members, the Federation works to improve the management of Protected Areas in Europe through international cooperation, exchange of ideas and experience, and by influencing policy.

Strategy is based on the extensive consultation with members and is a mechanism to bring clarity to the purpose of our organisation and to enable us to discover "measurable" means to achieve our mission and vision.

Registered as the "Federation of Nature and National Parks of Europe", it was founded in 1973 in Basel (CH). The EUROPARC headquarters has been in Regensburg since 2010. Additional office within the IUCN building in Brussels.

EUROPARC works for our natural and cultural heritage, to improve and champion the policy and practice of Protected Area management, in order to deliver sustainable nature, valued by people.

EUROPARC SECTIONS

Members create national and regional sections within the EUROPARC Federation, to address European policy and regional issues relevant to protected areas.

Council
10 members: 6 elected, 3 co-opted. The President chairs the council and represents the EUROPARC Federation.

Directorate
The Hub of EUROPARC. An International team responsible for membership services, projects, management, lobby advocacy and events.

Working Groups
Volunteer effort of members from across the network. They work with the Directorate to take forward the EUROPARC strategy.

WHAT YOU DON'T KNOW ABOUT EUROPARC FEDERATION

προγράμματα και δράσεις, όπως η πιστοποίηση περιοχών ως Βιώσιμοι Προορισμοί με βάση την «Ευρωπαϊκή Χάρτα για το Βιώσιμο Τουρισμό» (European Charter for Sustainable Tourism in Protected Areas). Η πιστοποίηση αυτή, η οποία μπορεί να ανανεώνεται κάθε πέντε χρόνια, αφορά στην ανάπτυξη του αειφόρου τουρισμού σε περιοχές με ιδιαίτερη περιβαλλοντική και πολιτιστική αξία και είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο για την προβολή ολόκληρης της περιοχής, αλλά και για την τοπική κοινωνία, διασφαλίζοντας ότι ο τουρισμός θα συμβάλλει στην αειφόρο οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη. Μέχρι σήμερα έχουν πιστοποιηθεί συνολικά 157 περιοχές από 19 χώρες. Από την Ελλάδα τη σημαντική αυτή διάκριση έχουν πάρει σχετικά πρόσφατα (2016) δύο μόνο προστατευόμενες περιοχές, το Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων, Περιστερίου & Χαράδρας

MEMBERS **378** **36 countries**

The members form the General Assembly who meet once a year at the EUROPARC Conference. They elect the council members and president and vote on other EUROPARC business.

PROTECTED AREAS

Helping Protected Areas to fulfil their role through practical activities on the ground

Europe's Protected Areas – its national parks, nature parks, and biosphere reserves – play a vital role in safeguarding the continent's nature, its wildlife and landscapes. They protect Europe's most special places: relatively untouched landscapes, as well as those which have been shaped by centuries of man's interaction with the land. As the representative body of Europe's Protected Areas we are the collective voice for all nature and landscape areas and we seek to build a stronger, unifying European network organisation that is better placed to support our members and to respond to current and future challenges Europe's nature is facing. In support of that work we have developed a number of programmes, projects and events.

www.europarc.org

Tel: +49 (0)941 59935980
office@europarc.org
Waffnergasse 6, 93047 Regensburg, Germany

Αράχθου στην Ήπειρο και το Εθνικό Πάρκο Χελμού-Βουραϊκού στην Πελοπόννησο, με τη στήριξη και τη συνδρομή των αντίστοιχων Περιφερειών, μέσω του χρηματοδοτικού προγράμματος Interreg. Με δεδομένη τη σημαντική αξία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Οίτης, ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης έχει ως σκοπό να προχωρήσει στην κατάθεση φακέλου για την ένταξη της προστατευόμενης περιοχής της Οίτης στη EUROPARK Federation και την πιστοποίησή της ως Βιώσιμος Προορισμός με βάση την «Ευρωπαϊκή Χάρτα για το Βιώσιμο Τουρισμό», με στήριξη και συνδρομή, πάντα, της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, την οποία έχει ήδη προσεγγίσει και αναμένει τη θετική ανταπόκρισή της.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα: <http://www.european-charter.org/home/>

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA «ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ» (GR2440004)

Η πρόσφατη Απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, με την οποία επεκτείνεται σημαντικά το δίκτυο προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000, αποτελεί μια θετική εξέλιξη στην προσπάθεια προστασίας της βιοποικιλότητας της χώρας μας και κυρίως στην προσπάθεια προστασίας των θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την απόφαση (ΦΕΚ 4432/Β'/15-12-17), προβλέπεται η επέκταση 63 υφιστάμενων περιοχών και η δημιουργία 32 νέων, οι περισσότερες από τις οποίες αφορούν θαλάσσια οικοσυστήματα.

Όσον αφορά στην Οίτη, με την εν λόγω απόφαση επεκτείνεται η περιοχή «Εθνικός Δρυμός Οίτης» (GR 2440004) κατά 40 εκτάρια προκειμένου να συμπεριληφθεί και το τρίτο εποχικό λιμνίο της περιοχής, όπου φύεται το τοπικό ενδημικό φυτικό είδος και είδος προτεραιότητας για την Ε.Ε., *Veronica oetaea*. Η επεκτεινόμενη περιοχή εκτός από ενδιαίτημα του σπάνιου και απειλούμενου είδους *Veronica oetaea*, αποτελεί επίσης οικότοπο προτεραιότητας για την Ε.Ε. (3170* - Μεσογει-

Το εποχικό λιμνίο που περιλαμβάνεται στην επέκταση της GR2440004

ακά εποχικά τέλματα) και περιλαμβάνει περίπου το 1/4 της έκτασης του εν λόγω οικότοπου στην Οίτη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι την επέκταση της εν λόγω περιοχής αιτήθηκε, μεταξύ άλλων, και ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης βάσει των επιστημονικών δεδομένων που προέκυψαν από το πρόγραμμα παρακολούθησης (monitoring), στο πλαίσιο της Πράξης «Προστασία και Διατήρηση Βιοποικιλότητας Εθνικού Δρυμού Οίτης» του Ε.Π. «Θεσσαλία – Στερεά Ελλάδα – Ήπειρος» (ΕΣΠΑ 2007-2013).

ΟΙ ΜΕΛΙΣΣΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Με δεδομένη την μείωση των φυσικών επικονιαστών εξ' αιτίας ανθρωπογενών δραστηριοτήτων αλλά και της κλιματικής αλλαγής, η μελιτόεσσα μέλισσα *Apis mellifera* αποτελεί πια έναν από τους σημαντικότερους ρυθμιστές στην προστασία τόσο των αγροτικών όσο και των δασικών οικοσυστημάτων. Η σχέση των δασών με τις μέλισσες και την μελισσοκομία είναι επ' αμφοτέρω επωφελής.

Η μελιτόεσσα μέλισσα *Apis mellifera*

Στη χώρα μας, ποσοστό 70% της ετήσιας παραγωγής μελιού (~15.000 tn), παράγεται σε δασικές περιοχές, όταν ο αντίστοιχος μέσος όρος της Ε.Ε. είναι 50%.

Μελίσσαι στα δέντρα (φωτό από Pinterest)

Εκτός όμως από την παραγωγή μελιού, και με δεδομένες τις αλλαγές, που ήδη διαφαίνονται στις κλιματικές συνθήκες, η μεταφορά ή διαμονή των μελισσιών σε δασικές περιοχές, αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιβίωσης και παραγωγικότητας, καθώς:

- ☒ δεν υπάρχει κίνδυνος δηλητηριάσεων από τη χρήση φυτοπροστατευτικών ουσιών,
- ☒ παρατηρείται συγχρονισμός των

κλιματολογικών συνθηκών και των ανθοφοριών με τον βιολογικό κύκλο του μελισσιού,

- ☒ η ανθοφορία κατά το καλοκαίρι είναι άφθονη σε αντίθεση με τις πεδινές περιοχές,
- ☒ η διαχείμανση των μελισσιών στο Βουνό προκαλεί διακοπή της ωοτοκίας της Βασίλισσας, γεγονός που έχει σαν αποτέλεσμα την «ξεκούραση» των βασιλισσών, αλλά και των εργατριών, την μικρότερη επιβάρυνση στο ισοζύγιο του μελισσιού και την αποτελεσματικότερη εκμετάλλευση όλων των πηγών μελιού της ερχόμενης μελισσοκομικής χρονιάς.

Αντίστοιχα η παρουσία των μελισσιών στο δάσος βοηθά και εν πολλοίς καθορίζει:

- ☒ τη διατήρηση της βιοποικιλότητας της χλωρίδας και της πανίδας, αφού το

Κυψέλες στο δάσος

65% των φυτών συνολικά και ιδιαίτερα το 86% των δασικών ειδών επικονιάζονται από μέλισσες,

- ❑ την παραγωγή φρούτων, καρπών, σπόρων,
- ❑ τη βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους, μέσω της επιβίωσης των φυτικών ειδών, π.χ. των αγριοτρίφυλων.

Η Μελισσοκομία λοιπόν προστατεύει, εμπλουτίζει, και αναβαθμίζει τα δασικά οικοσυστήματα, διατηρώντας και βελτιώνοντας την βιοποικιλότητά τους όσο αφορά στην χλωρίδα, όσο και στην πανίδα.

Παράλληλα και με γνώμονα το γεγονός ότι μόνο η σύμπρεξη του δάσους με την οικονομική πραγματικότητα των κατοίκων που ζουν γύρω του, θα μπορέσει να τα προστατεύσει στο διπνεκές, η άσκηση της Μελισσοκομίας στα δασικά περιβάλλοντα:

❑ δίνει τη δυνατότητα αντιμετώπισης της φτώχειας και της ανεργίας. Συγκεκριμένα, δίνει στον άνθρωπο χρήματα, τρόφιμα, φάρμακα, προϊόντα που διευκολύνουν την καθημερινότητα (π.χ. κερι),

❑ επιρεάζει την ανάπτυξη οικολογικής συνείδησης, γνωριμίας και σχέσης σεβασμού με το περιβάλλον, καθώς και ανάπτυξη της ικανότητας παρατήρησης,

❑ βελτιώνει την ψυχολογία και την κοινωνικότητα, μέσω της χαράς της δημιουργίας και την ενδυνάμωση της θέσης του ανθρώπου ως «κοιμάτι» ενός συνόλου.

Τελικά βοηθά στην αποτροπή της φυγής των ανθρώπων από τον τόπο τους, τη γνωριμία και στροφή τους στις ρίζες τους και ιδιαίτερα στην ανάπτυξη σεβασμού και αγάπης για το δάσος, απαραίτητη προϋπόθεση για την προστασία αυτού.

Η άσκηση της Μελισσοκομίας λοιπόν

πρέπει να πάρει τη θέση στα Διαχειριστικά Σχέδια των δασικών οικοσυστημάτων, όπως:

❑ Προγράμματα εκμετάλλευσης μελιτοεκκρίσεων των δασικών ειδών, μελέτη της μελισσοαπόδοσης, μελισσοχωρητικότητας,

❑ Χωροθέτηση περιοχών άσκησης μελισσοκομίας και ιδιαίτερα σε ορεινούς όγκους που δέχονται μεγάλη οικιστική ή άλλη πίεση,

❑ Συνεργασία μελισσοκομικών φορέων με τα δασαρχεία για αναδασώσεις, διάνοιξη δρόμων, σηματοδότηση, πρόληψη ή/και αντιμετώπιση πυρκαγιών,

❑ Εκπαίδευση των μελισσοκόμων στις αρχές και στα προαπαιτούμενα άσκησης της Μελισσοκομίας σε δασικές περιοχές,

❑ Δημιουργία μελισσοκομικών πάρκων,

❑ Προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και γνωριμίας, ιδιαίτερα των παιδιών, με την κοινωνία των μελισσών.

Η ενεργός διαχείριση των φυσικών πόρων αποτελεί σημαντικό εργαλείο διατήρησης του αγροτικού τοπίου, για την καταπολέμηση της απώλειας της βιοποικιλότητας και τη συμβολή στη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Αυτό αποτελεί σημαντική βάση για την τόνωση του δυναμισμού πολλών περιοχών και για την επίτευξη μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας.

Δρ. Σοφία Γούναρη, Αναπληρώτρια Ερευνήτρια Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασών Οικοσυστημάτων, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, sgounari@fria.gr

*Φωτογραφίες newsletter:
αρχείο Φ.Δ. Εθνικού Δρυμού Οίτης*

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Το άρθρο «ΔΑΣΙΚΑ ΔΙΑΚΕΝΑ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ» του ομότιμου καθηγητή Βασιλείου Π. Παπαναστάση, το οποίο δημοσιεύτηκε στο προηγούμενο NEWSLETTER (τεύχος 3/2017), βασίστηκε στα αποτελέσματα του προγράμματος LIFE+ ForOpenForests που διενεργείται στα ορεινά συγκροτήματα Οίτη και Καλλίδρομο από το 2012 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης

Λουτρά Υπάτης, Τ.Κ. 35016

Τηλ./Fax: 22310 59007

www.oiti.gr

e-mail: oiti@otenet.gr

NEWSLETTER | ΤΕΥΧΟΣ 4 |2017